



Planbureau voor de Leefomgeving



# Verandering in waar we werken

Toenemende regionale verschillen nader bekeken

Anet Weterings



# Achtergrond

- > Zorgen over toenemende regionale verschillen
  
- > Onderliggende oorzaak:
  - Triomf van de stad (Glaeser 2011)
  - New geography of jobs (Moretti 2012)
  - ‘Development traps’ (Diemer et al. 2022)
  
- > Groei ene plek zorgt voor krimp elders

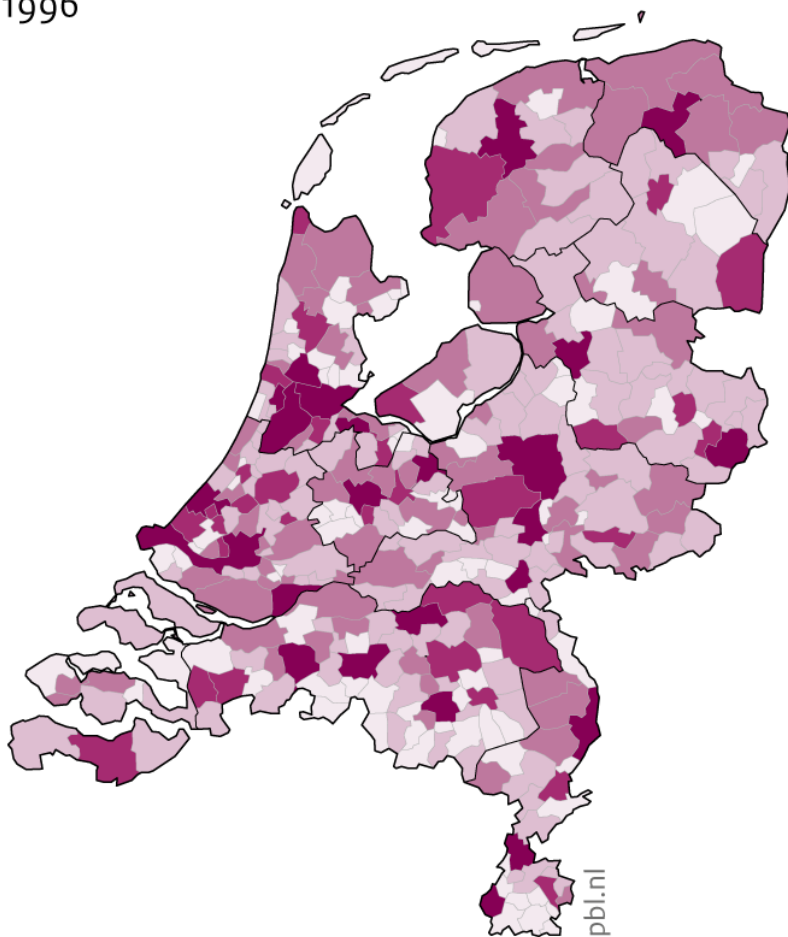


# Drie vragen

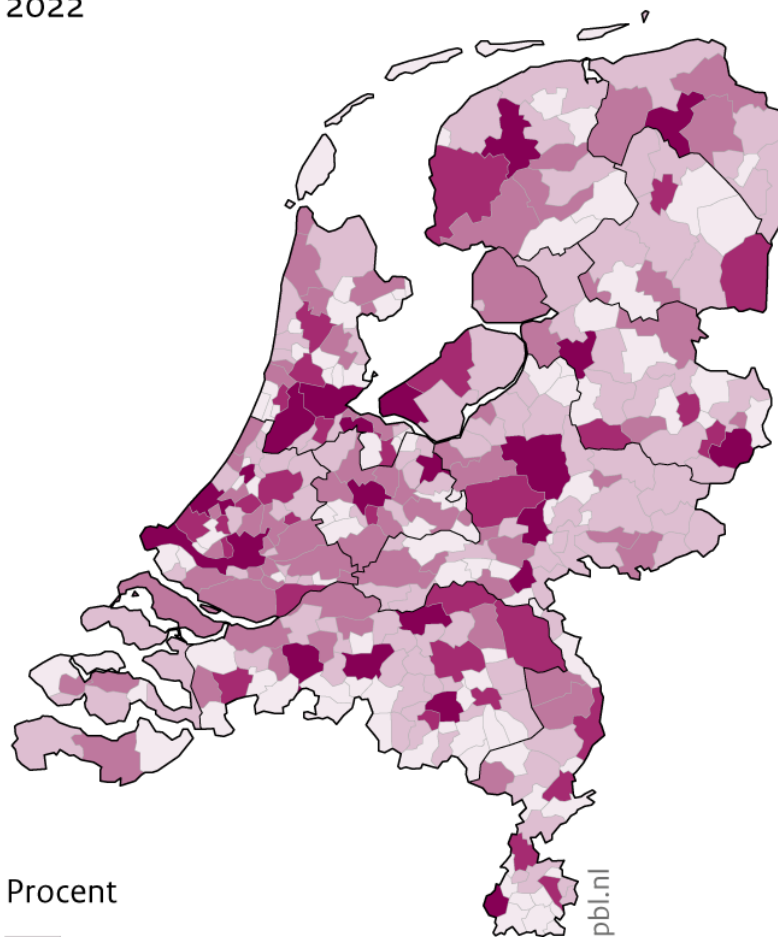
- › Hoe is de verdeling van banen over het land veranderd?
- › Waar is dat gepaard gegaan met een afname van banen?
- › Wat betekent dit voor de aansluiting tussen waar we wonen en werken?

## Aandeel banen per gemeente van totaal in Nederland

1996



2022

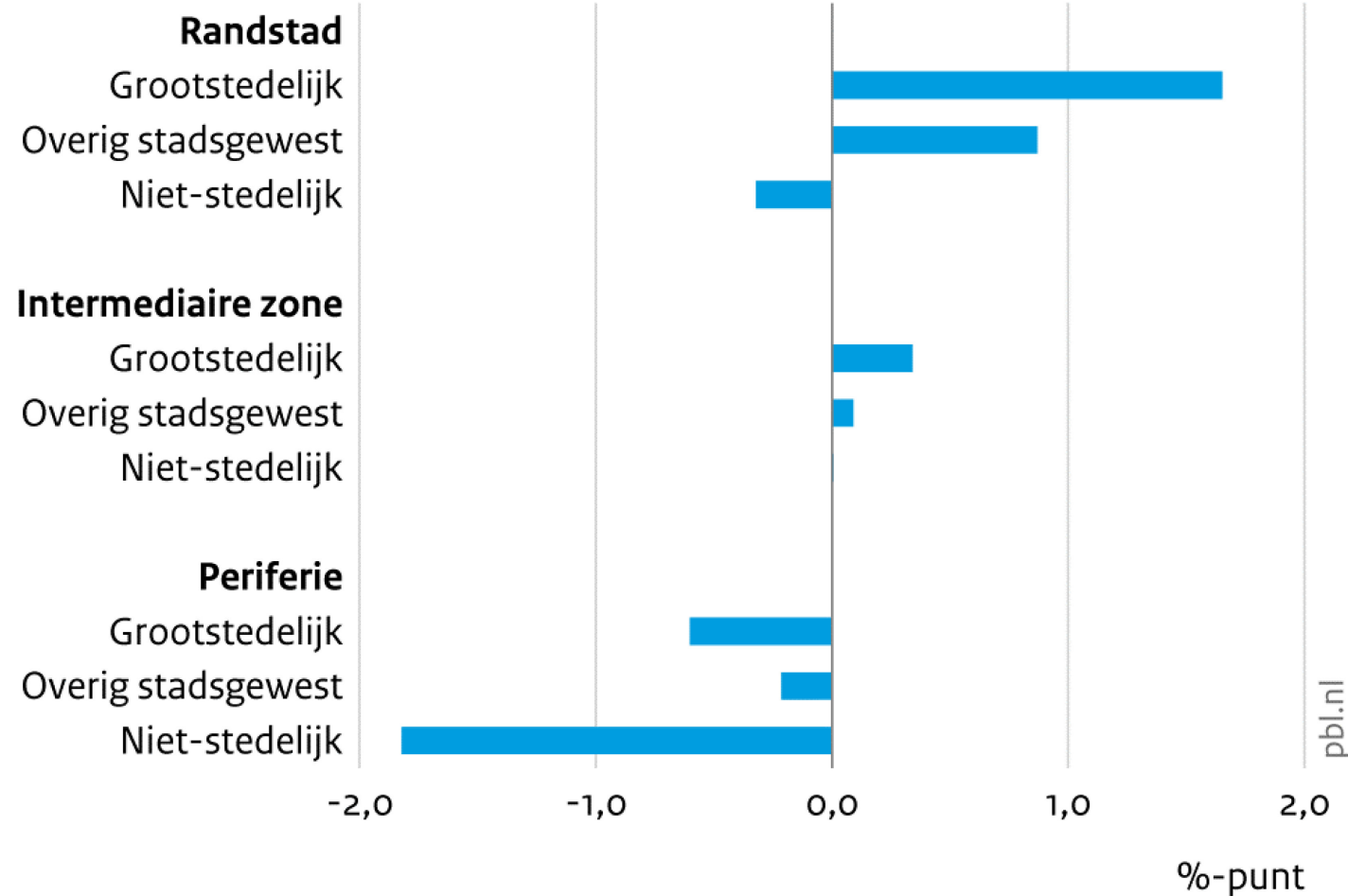
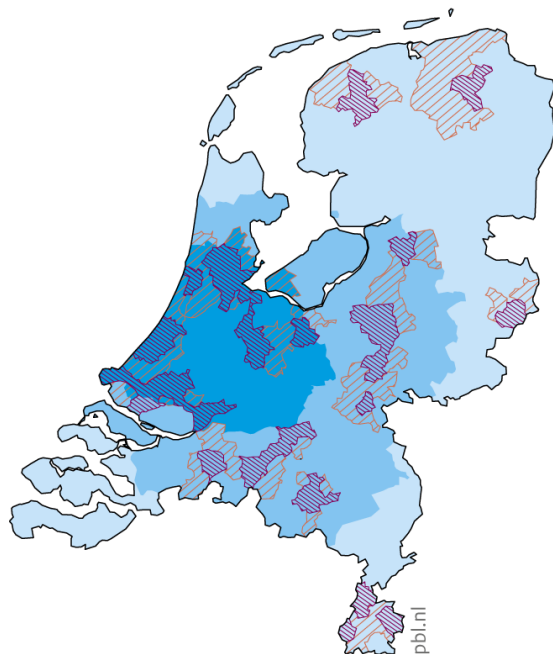


Procent





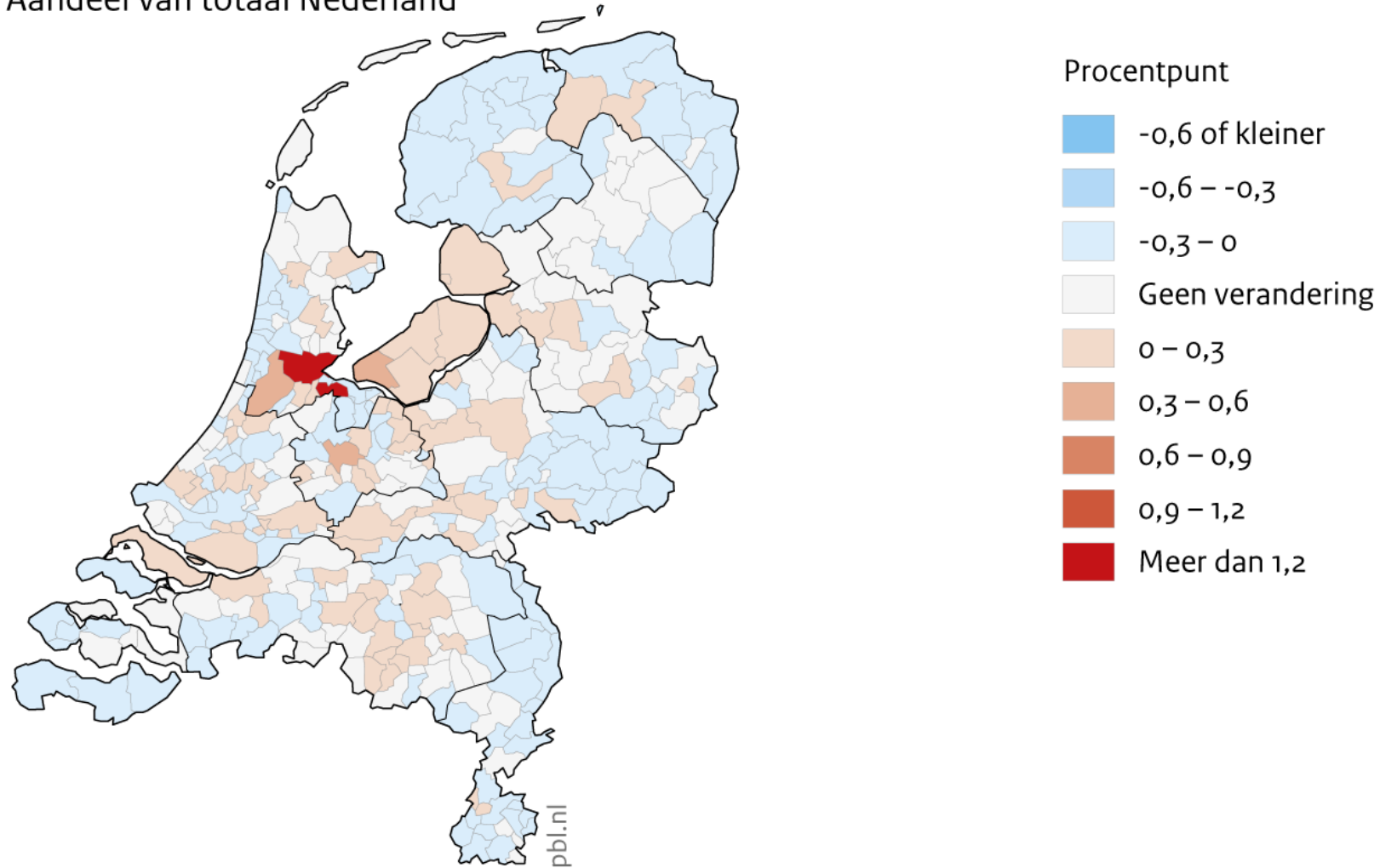
## Verandering in aandeel banen per regio, 1996 – 2022



Bron: LISA 2023; bewerking PBL

## Verandering banen per gemeente, 1996 – 2022

Aandeel van totaal Nederland



Bron: LISA 2023; bewerking PBL



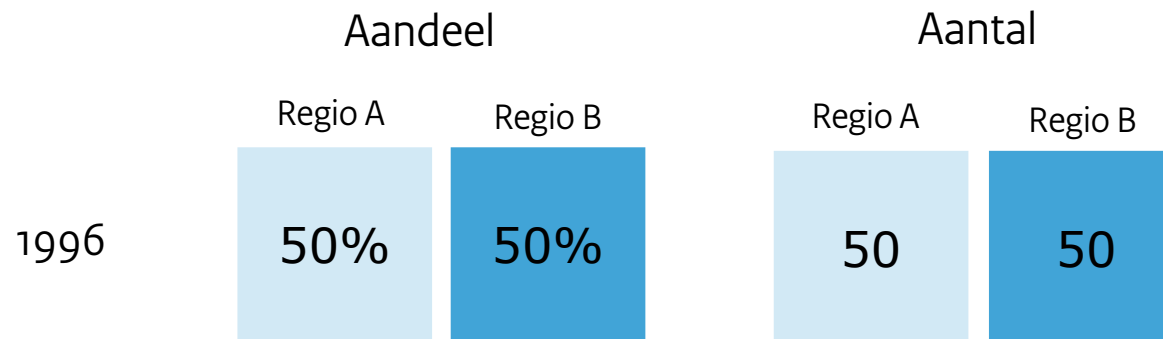
# Zero-sum game?

- › Aantal banen in Nederland
  - 1996: 5,6 miljoen
  - 2022: 7,9 miljoen
- › Hoe is die groei verdeeld?
  - Waar is het aantal banen in 2022 lager dan in 1996?

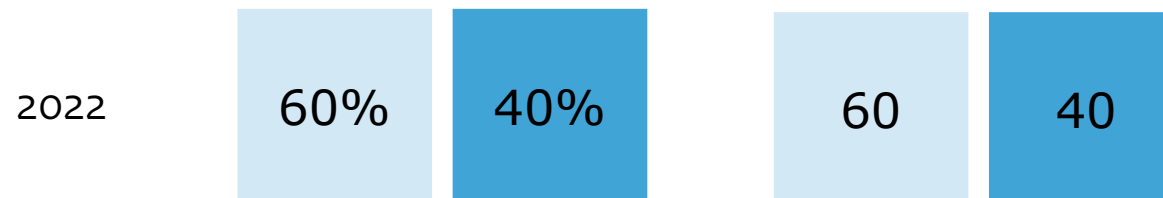


# Zero-sum game?

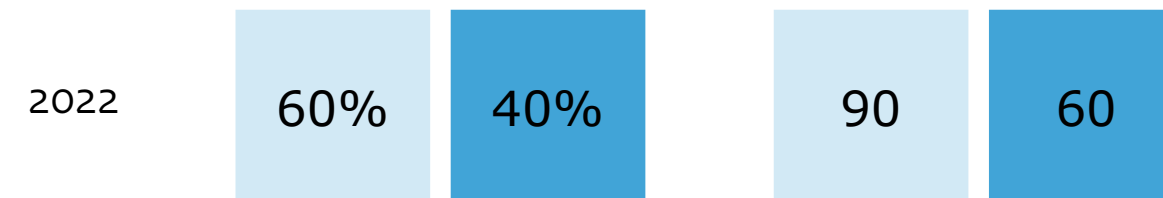
Totaal aantal banen = 100



Totaal aantal banen gelijk



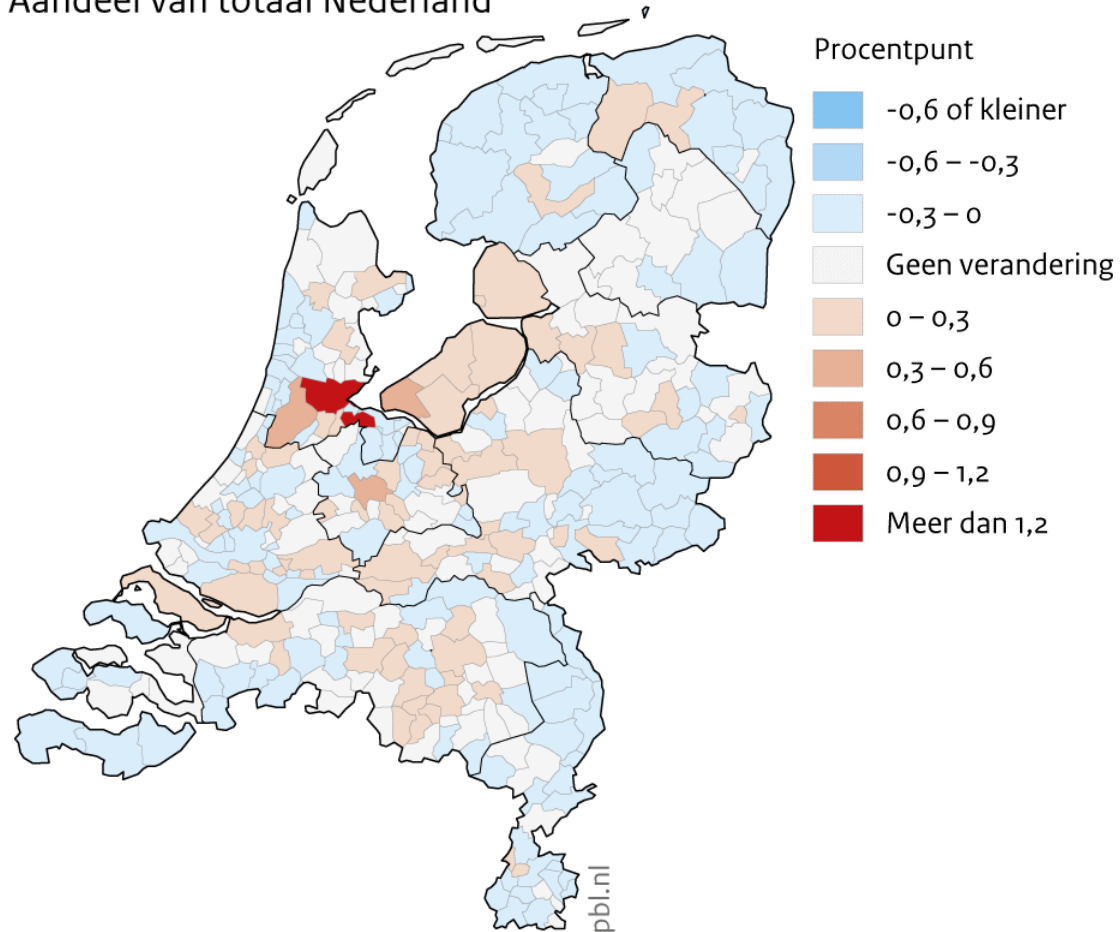
Totaal aantal banen gestegen tot 150



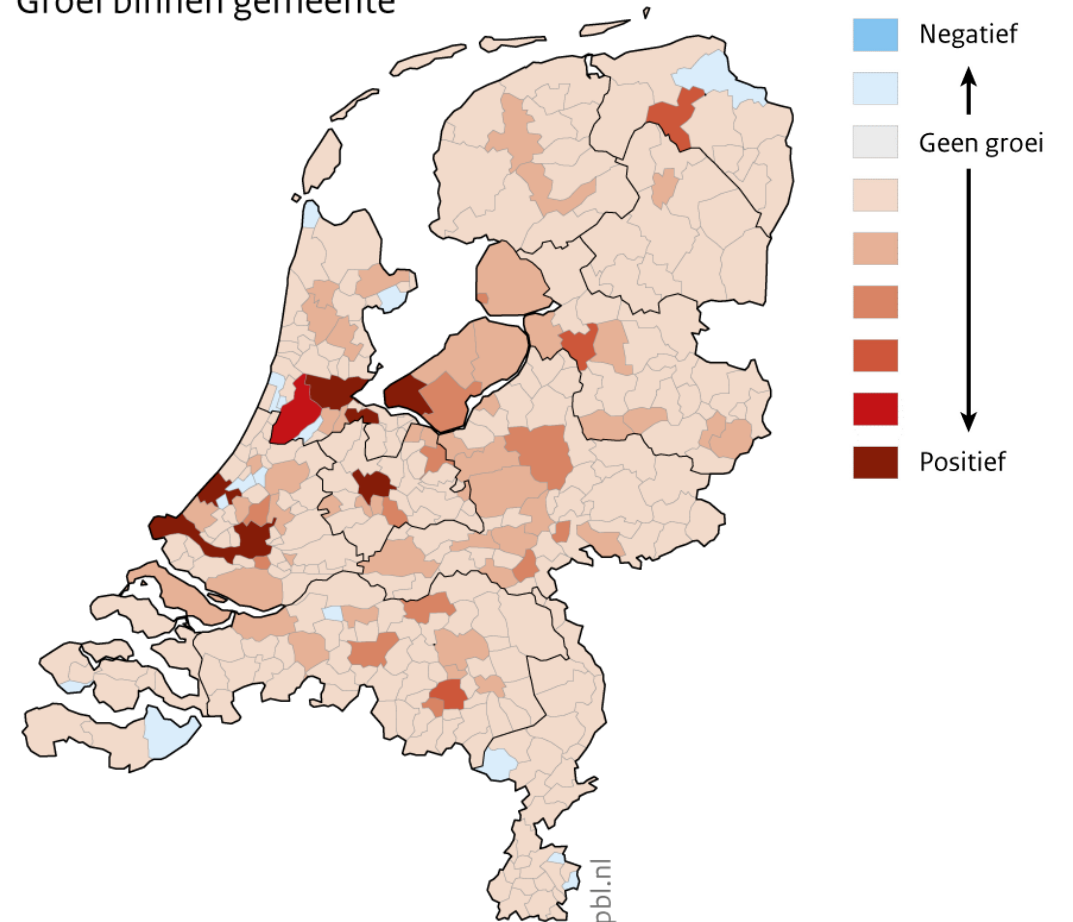


## Verandering banen per gemeente, 1996 – 2022

Aandeel van totaal Nederland



Groei binnen gemeente



Bron: LISA 2023; bewerking PBL



# Aansluiting tussen wonen en werken

- › Ook de verdeling van inwoners is veranderd

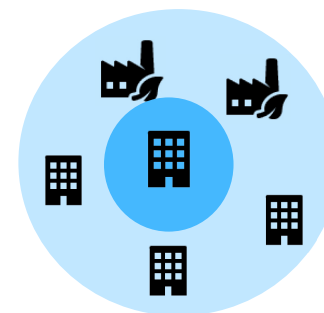


Er zijn banen  
in de eigen gemeente...





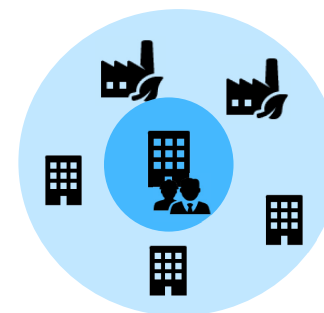
... en in de omgeving





Maar er zijn ook concurrenten

... uit de eigen gemeente





... en van daarbuiten

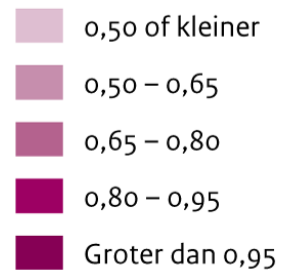


## Regionale verschillen in arbeidsmarktkansen

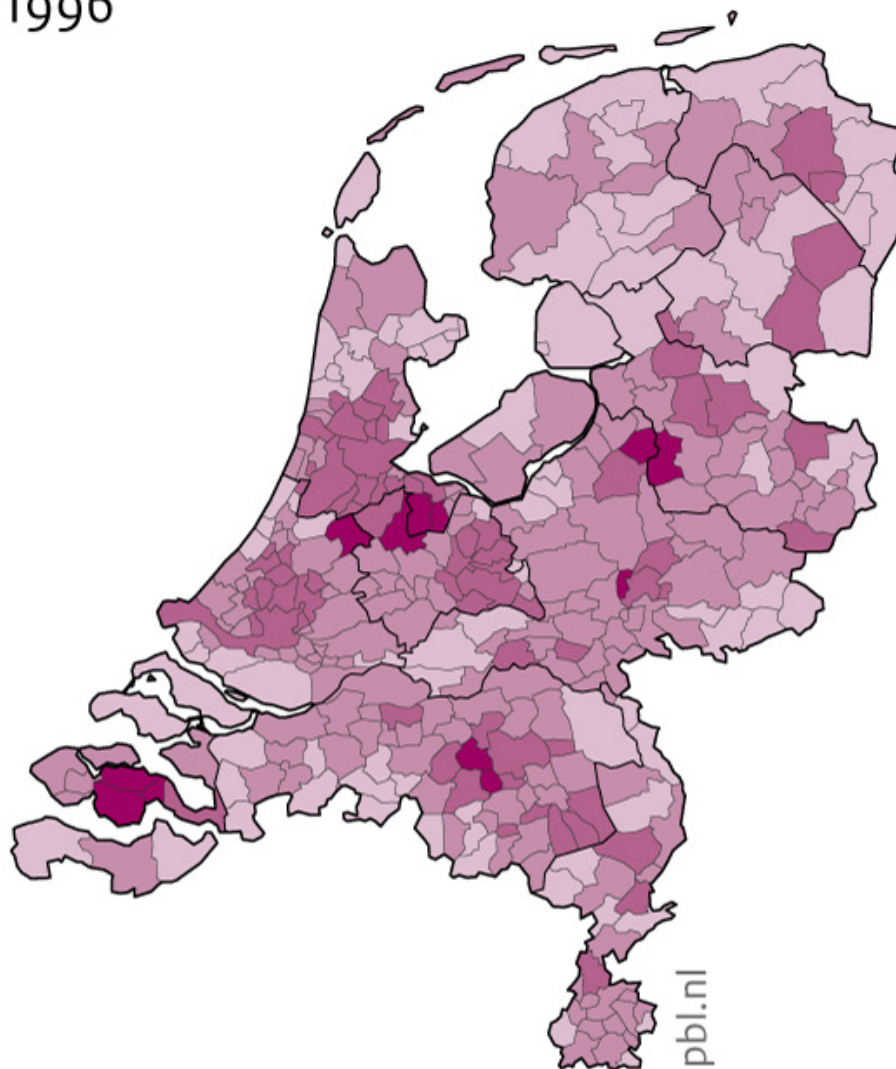
1996

2022

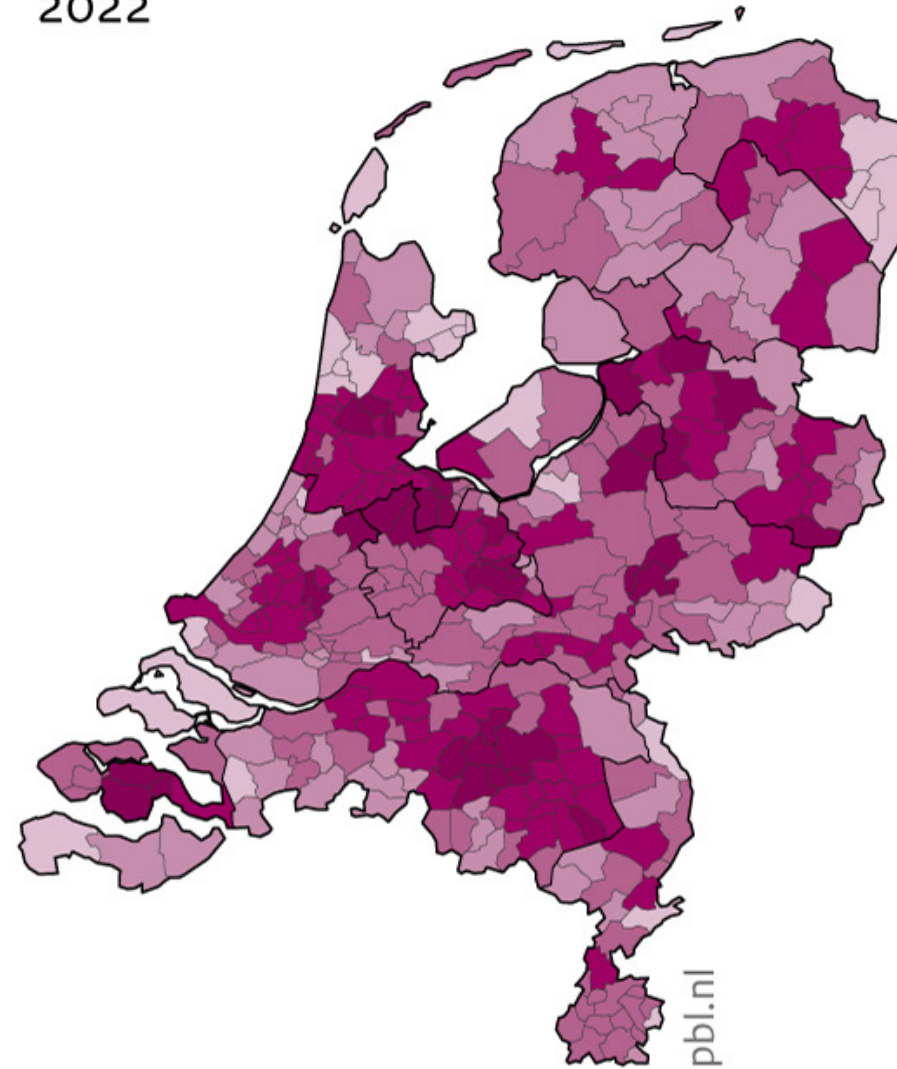
Aantal banen per inwoner



Bron: LISA 2023; bewerking PBL



pbl.nl



pbl.nl



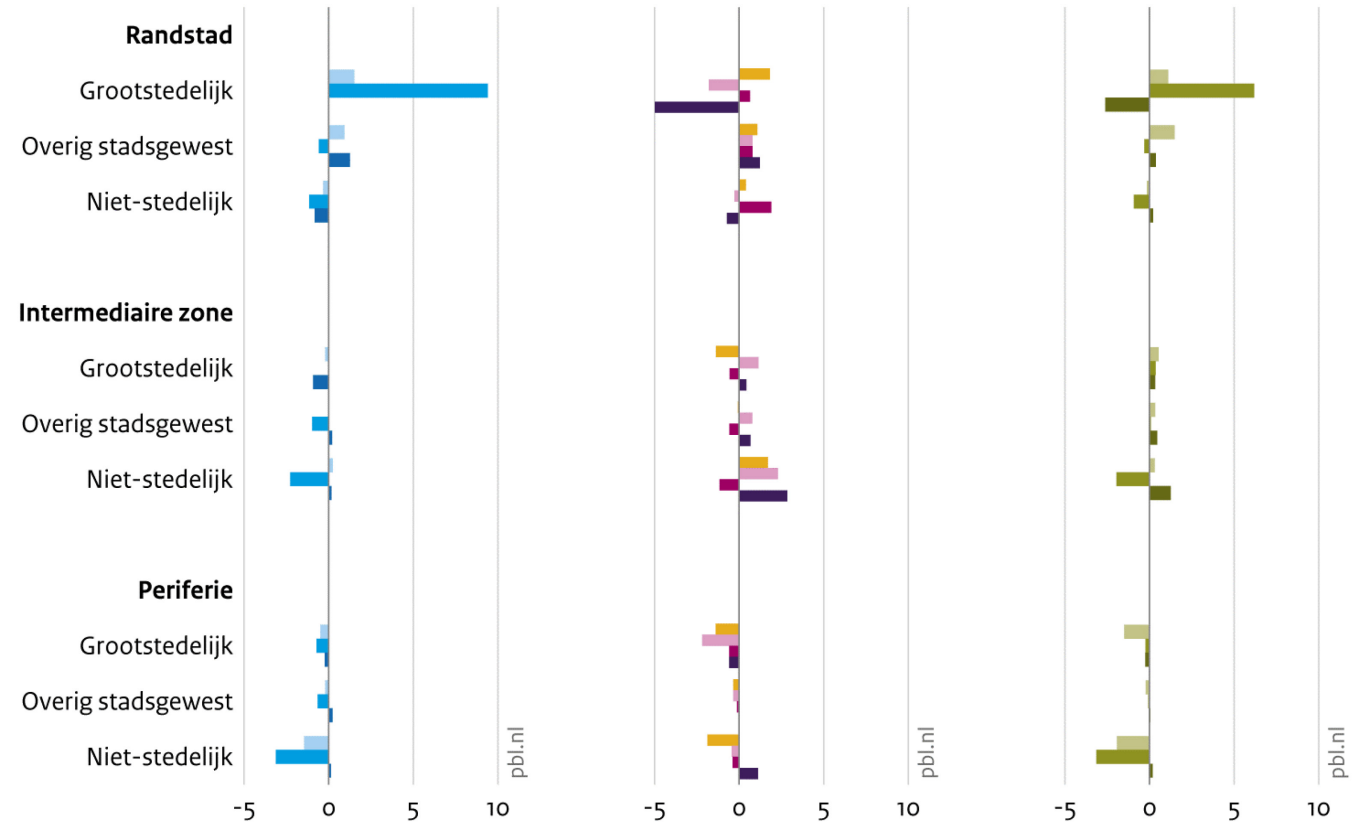
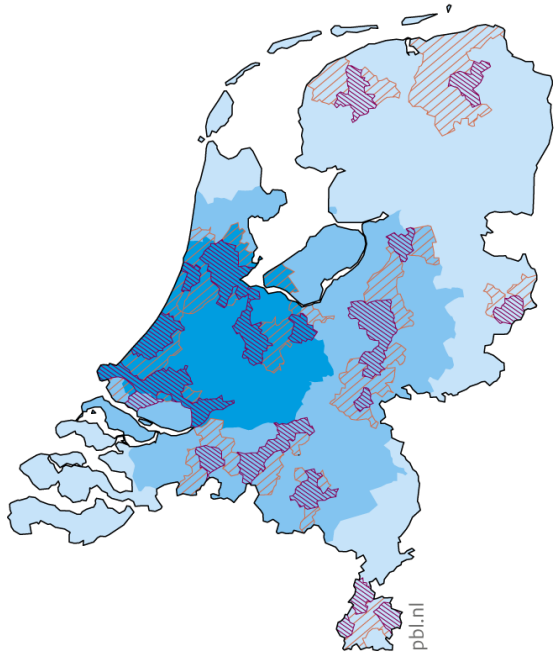
## Kortom,

- > Ruimtelijke concentratie van banen is toegenomen
  - Niet in de hele Randstad/Eindhoven, maar vooral in Amsterdam
- > Maar ook het aantal banen is bijna overal toegenomen
  - Toenemende verschillen, maar weinig 'verliezers'
- > Aansluiting tussen waar we wonen en werken is overal verbeterd
  - Niet iedereen kan elke baan vervullen
  - Niet iedereen kan elke baan bereiken
  - Mogelijk regionale verschillen in kwaliteit van banen





### Verandering in aandeel banen per regio per sector, 1996 – 2022

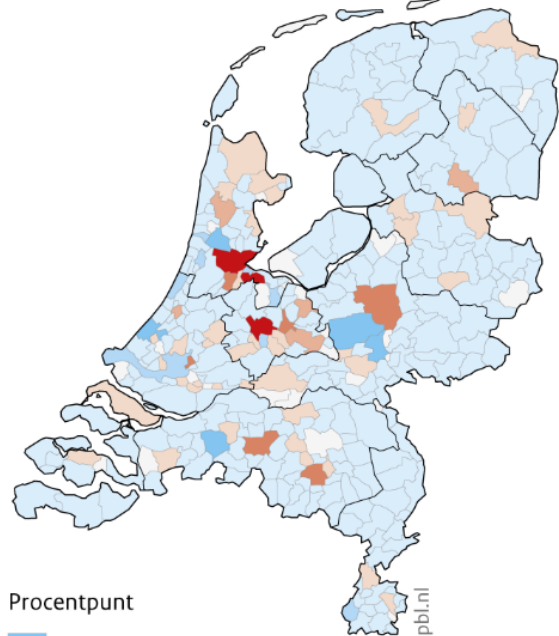


Bron: LISA 2023; bewerking PBL

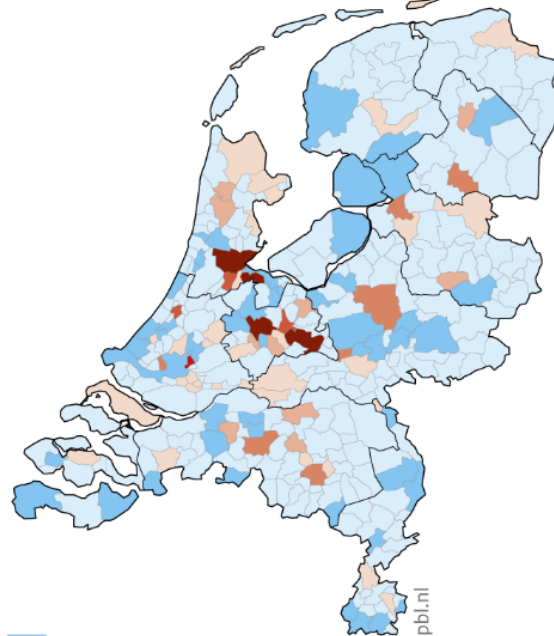


### Verandering banen in financiële diensten per gemeente, 1996 – 2022

Aandeel van totaal Nederland



Groei binnen gemeente



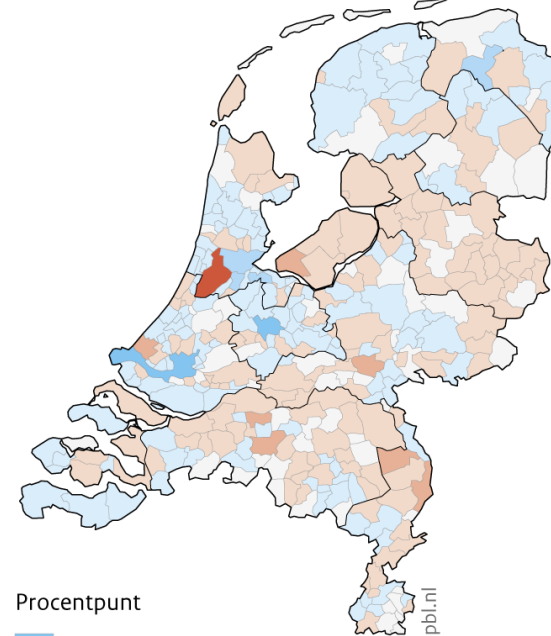
Procentpunt



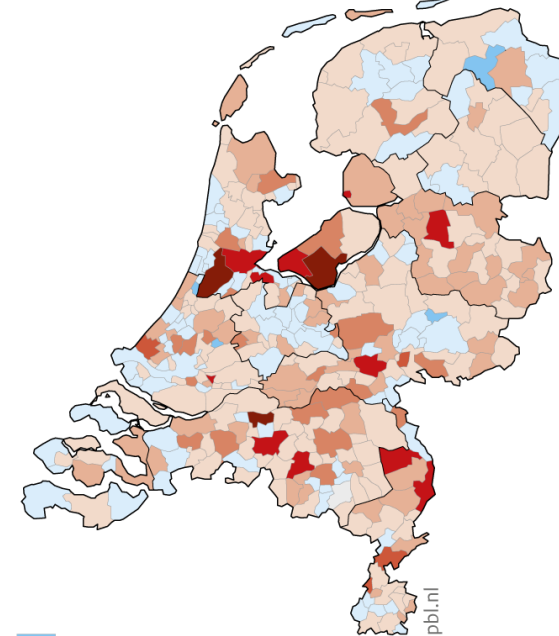
Bron: LISA 2023; bewerking PBL

### Verandering banen in logistiek en groothandel per gemeente, 1996 – 2022

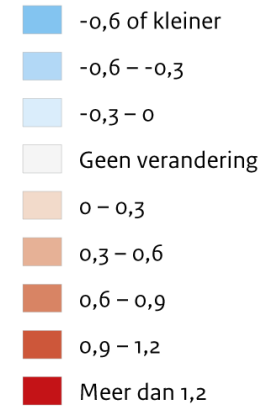
Aandeel van totaal Nederland



Groei binnen gemeente



Procentpunt



Bron: LISA 2023; bewerking PBL